

VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD

Volgens Europees voorschrift 91/155/EEC vervangen door 2001/58/EC

Productnaam

ONGEBLUSTE KALK

1. IDENTIFICATIE VAN DE STOF EN VAN DE LEVERANCIER

1.1. Identificatie van de stof	
Productnaam	Ongebluste kalk
Synoniemen	Kalk, ongebluste kalk, gebrande kalk, kluitkalk. <i>Deze lijst is niet volledig.</i>
Chemische naam en formule	Calcium oxide – CaO
Commerciële Naam	Supervical, Microvical, kluitkalk, gemalen (poeder) kalk
CAS n°	1305-78-8
EINECS n°	215-138-9
Moleculair gewicht	56,08

1.2. Gebruik van de stof
Bouwmaterialen productie: mortel, pleister, kalkzandsteen, zelfdichtend beton, vuurvast materiaal   Chemische industrie: katalysator, neutralisatie, pH-regulatie   Staal industrie: smelt proces, raffinage   Agrarische industrie: meststoffen   Bestrijdingsmiddel   Milieu bescherming: rookgas reiniging, (afval)water behandeling, slibbehandeling   Drinkwater behandeling: pH-waarde, decarbonisatie, ontharding, verharding   Feed, food en farmaceutische industrie: voeding, suiker raffinage   Weg- en waterbouw: grondstabilisatie   Papier en verf industrie   Glas industrie   <i>Deze lijst is niet volledig.</i>

1.3. Identificatie van de producent	
CARMEUSE	CARMEUSE Nederland
Rue du Château 13a	Postbus 436
5300 Seilles	NL – 2800 AK Gouda
Tel +32-85-830 111	Tel.: +31-182-527255
Fax +32-85-830 220	Fax.: +31-182-526264

1.4. Telefoonnummer voor noodgevallen	
Europees Alarm N°	112
Antigifcentrum	Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum,
Bruynstraat	Postbus 1,
B – 1120 Brussel	NL - 3720 BA Bilthoven
+32-70-245.245	+31-30-250.8561

2. SAMENSTELLING / INFORMATIE OVER DE BESTANDDELEN

2.1. Samenstelling / informatie over de bestanddelen
Calcium oxide, kleine hoeveelheden calcium carbonaat, calcium dihydroxide, magnesium oxide, silicium oxide, aluminium oxide, ijzer oxide en sporen elementen.

2.2. Chemische karakters	
2.2.1. : CAS N°	1305-78-8
2.2.2. : Chemical name	Calcium oxide
2.2.3. : Symbool	Zie 3.1.
2.2.4. : Risico zinnen	Zie details onder punt 3 en 15
2.2.5. : EINECS N°	215-138-9

3. IDENTIFICATIE VAN DE GEVAREN

3.1. Gevaarsymbool	
	<u>Xi Irritant</u>

3.2. Menselijke gezondheid	
Risico zinnen	R37 Irriterend voor de ademhalingswegen R38 Irriterend voor de huid R41 Gevaar voor ernstig oogletsel
Waarschuwingzin	In tegenstelling tot het poeder zelf, het product, indien vermengd met water, kan ernstig letsel aan de menselijke huid veroorzaken, (alkalische verbranding), zeker als lang contact met de huid plaatsvindt.

4. EERSTEHULP MAATREGELEN

4.1. Ogen	
	Onmiddellijk ogen met water spoelen (bij voorkeur met zouthoudende oplossing) gedurende minimaal 15 tot 20 minuten. Een specialist raadplegen.

4.2. Inademing	
	Verwijder de stofbron of verplaats de betrokken persoon naar de frisse lucht. Onmiddellijk een arts raadplegen.

4.3. Inslikken	
	Was de mond met water en heel veel water drinken. Geen braken veroorzaken. Onmiddellijk een arts raadplegen.

4.4. Huid	
	Voorzichtig en rustig de besmette lichaamsdelen afvegen om alle product te verwijderen. Onmiddellijk besmette deel met heel veel water wassen gedurende minimaal 15 tot 20 minuten. Verwijder besmette kleding.

4.5. Algemeen advies	
	Vertraagde effecten niet bekend. Raadpleeg een arts voor alle blootstelling, behalve voor kleine ongemakken.

5. BRANDBESTRIJDINGS MAATREGELEN

5.1. Brandbaarheid	
	Het materiaal is niet brandbaar, en niet ontvlambaar, het remt de verspreiding van brand. Het product reageert met water en genereert warmte. Dit kan een risico zijn voor brandbaar materiaal.

5.2. Brandbestrijdingsmiddelen	
	Het product brandt niet. Vermijd water en het nat worden van de ongebluste kalk, gebruik droog poeder, schuim of CO ₂ blusser om het omringende vuur te blussen.

5.3. Zelfontbrandend materiaal	
	Geen

6. MAATREGELEN BIJ ACCIDENTEEL VRIJKOMEN VAN DE STOF

6.1. Persoonlijke voorzorg	
	Vermijd contact met huid en ogen, beperk stof tot een minimum, en wees er zeker van dat voldoende ventilatie of dat een geschikt ademhalingsapparaat wordt gebruikt. (Punt 8).

6.2. Milieu voorzorg	
	Beperk de vervuiling. Houd, het poeder droog. Scherm het gebied, af ter voorkoming van onnodig stofrisico. Vermijd ongecontroleerde vervuiling in oppervlaktewater en riolering (pH stijging). Elke grote vervuiling in oppervlaktewater moet worden gemeld bij de Milieudienst of een andere bevoegde instantie.

6.3. Opruim methoden	
	Houd het materiaal, droog. Ruim het product op een droge mechanische manier op. Gebruik een stofzuiger, of sla het materiaal op in zakken.

7. HANTERING EN OPSLAG

7.1. Hantering	
Voorzorgsmaatregelen voor veilige hantering	Vermijd contact met huid en ogen. Draag beschermende kleding (zie punt 8). Beperk stof tot een minimum. Minimaliseer vrijkomen van stof. Sluit stof bronnen, gebruik afzuiginstallatie (stofafzuiging bij de hanteerpunten). Hanteer systemen moeten bij voorkeur gesloten zijn. Bij het hanteren van zakken moeten de gebruikelijke voorzorgsmaatregelen worden genomen tegen de risico's zoals beschreven in de ARBO wetgeving.

7.2. Opslag	
Voorzorgsmaatregelen voor veilige opslag	Droog opslaan. Minimaliseer contact met lucht en vocht. Bulk opslag in daartoe geschikte silo's. Buiten bereik houden van zuren, grote hoeveelheden papier, stro, en nitro mengsels. Buiten bereik van kinderen houden. Gebruik geen aluminium voor transport of opslag als er een risico is op contact met water.

7.3. Ventilatie eisen	
	Ventilatie installatie kant worden gebruikt in gebouwen om zeker te zijn van een toelaatbaar stofniveau indien dit wordt geëist.

8. MAATREGELEN TER BEHEERSING VAN BLOOTSTELLING / PERSOONLIJKE BESCHERMING

8.1. Grenswaarden voor blootstelling	
8.1.1. CAS N° / EINECS N°	1305-78-8 / 215-138-9
8.1.2. Chemische naam	Calcium oxide
8.1.3. Maximaal Aanvaardbare Concentratie (MAC)	5 mg/m ³

8.2. Blootstelling controle	
8.2.1. Controle ter beheersing van blootstelling	Systemen moeten bij voorkeur gesloten zijn of geschikte ventilatie moet zijn geïnstalleerd om het stof in de atmosfeer onder de MAC-waarde te houden, eventueel geschikte beschermende kleding dragen.
8.2.1.1. Adembescherming	Gebruik goedgekeurde stofmakers volgens EN 149 categorie FFP2, of helm met adembescherming tegen zware blootstelling.
8.2.1.2. Hand bescherming	Gebruik goedgekeurde met cyanide geïmpregneerde handschoenen met CE keurmerk.
8.2.1.3. Oog bescherming	Goed passende veiligheidsbril met zijbescherming. Draag geen contactlenzen tijdens het hanteren van dit product. Het is ook aan te bevelen een individueel oogwas set bij te hebben.
8.2.1.4. Huid bescherming	Draag kleding die volledig het lichaam bedekt, lange broek, overalls met lange mouwen, met gesloten slab bij open gedeelten. Zuurbestendig schoeisel en stof penetratie beperken.
8.2.1.5. Algemene veiligheids en hygiëne maatregelen	Draag schone, droge persoonlijke beschermingsmiddelen. Indien nodig, kan beschermende huidcrème worden gebruikt. Medewerkers die dagelijks veel met het product werken, moeten douchen, en indien nodig, beschermende huidcrème gebruiken ter bescherming van blootgestelde huid, vooral nek, gezicht en polsen.
8.2.2. Milieu maatregelen	Alle ventilatie systemen moeten voorzien zijn van filter voor uitstoot in de lucht.

9. FYSISCHE EN CHEMISCHE EIGENSCHAPPEN

9.1. Algemene informatie	
9.1.1. Fysische vorm	Wit vast materiaal in variërende vormen: steen, granulaat of fijn poeder
9.1.2. Geur	Lichte aardgeur

9.2. Belangrijke gezondheid, veiligheid en milieu informatie	
Opmerking	Calcium oxide reageert exothermisch met water en vormt Calcium dihydroxide: $\text{CaO} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ca}(\text{OH})_2 + 1155 \text{ kJ/kg CaO}$
pH	12,4 $\text{Ca}(\text{OH})_2$ verzadigde oplossing bij 25 °C
Oplosbaarheid in water	1850 mg/l bij 0 °C 1650 mg/l bij 20 °C 710 mg/l bij 100 °C

9.3. Overige informatie	
Smeltpunt	2570 °C
Kookpunt	2850 °C bij 100 hPa
Absolute dichtheid	3,3 – 3,4 g/cm ³ bij 20 °C
Bulk dichtheid	700 – 1300 kg/m ³ bij 20 °C
Dampdruk	Niet vluchtig
Deeltjes coëfficiënt	Niet van toepassing
Vlampunt	Niet van toepassing
Brandbaar	Niet brandbaar
Explosief	Niet brandbaar

10. STABILITEIT EN REACTIVITEIT

10.1. Te vermijden omstandigheden	
	Minimaliseer blootstelling aan lucht en vocht om verarming van het product te voorkomen

10.2. Te vermijden materialen	
	Calcium oxide reageert exothermisch met water om Calcium dihydroxide te vormen: $\text{CaO} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ca}(\text{OH})_2 + 1155 \text{ kJ/kg CaO}$ Calcium oxide reageert exothermisch met zuren om Calcium zouten te vormen. Calcium oxide reageert met aluminium en koper in de aanwezigheid van vocht, wat leidt tot de productie van waterstof gas: $\text{CaO} + 2 \text{Al} + 7 \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ca}(\text{Al}(\text{OH})_4)_2 + 3 \text{H}_2$

10.3. Aanvullende informatie	
	Calcium oxide absorbeert vocht en koolstofdioxide uit de lucht om calcium carbonaat te vormen, wat een algemeen natuurproduct is.

11. TOXICOLOGISCHE INFORMATIE

11.1. Acut effect	
Oogcontact	Risico van ernstig oogletsel.
Inademing	Inademing van de stof veroorzaakt irritatie aan de luchtwegen. Irriterend voor de luchtwegen bij hoge concentraties stof.
Inslikken	Calcium oxide is niet toxisch. Grote hoeveelheden kunnen irritatie veroorzaken aan maag en darmen.
Huidcontact	Irriterend voor de huid in aanwezigheid van vocht.

11.2. Langdurige blootstelling	
Oogcontact	Risico van ernstig oogletsel.
Inademing	Voortdurende en herhaaldelijke inademing van stof kan schade aan de luchtwegen veroorzaken.
Huidcontact	Bij voortdurend huidcontact, kan het product in combinatie met vocht ernstig huidletsel veroorzaken.

12. ECOLOGISCHE INFORMATIE

12.1. Ecotoxiciteit	
12.1.1. Acute/Voortdurende toxiciteit bij vissen	Op <i>C. carpio</i> $\text{LC}_{50} = 1070 \text{ mg/l}$ gedurende 96 uur, de stof is niet-toxisch omdat LC_{50} -waarde $> 100 \text{ mg/l}$.
12.1.2. Acute/Voortdurende toxiciteit bij ongewervelde waterdieren	Op schaaldieren in water $\text{LC}_{50} = 160 \text{ mg/l}$ gedurende 24 uur.
12.1.3. Acute/voortdurende toxiciteit bij waterplanten	Geen testgegevens
12.1.4. Toxiciteit bij micro-organismen, bv. bacteriën	Bij hoge concentraties, door het stijgen van de temperatuur en de pH, wordt calcium oxide gebruikt voor het desinfecteren van afvalwaterzuiveringsslib.
12.1.5. Chronische toxiciteit bij waterorganismen	Geen gegevens
12.1.6. Toxiciteit bij grond organismen	Calcium oxide wordt gebruikt als meststof.
12.1.7. Toxiciteit bij landplanten	Geen gegevens maar calcium oxide wordt gebruikt als meststof.
12.1.8. Algemeen effect	Acute pH effect. Hoewel dit product geschikt is om de zuurgraad van water te corrigeren, kan een overmaat van meer dan 1 g/l kan schade brengen aan het leven in water. pH waarde van >12 zal snel dalen als gevolg van verdunning en carbonisatie.

12.2. Mobiliteit	
	Calcium oxide reageert met water en/of koolstofdioxide om calcium dihydroxide en/of calcium carbonaat te vormen, welke slecht oplosbaar zijn, en dus een trage mobiliteit hebben in de meeste grondsoorten. Bovendien worden deze producten gebruikt als meststof.

12.3. Persistentie en afbreekbaarheid	
	Calcium oxide reageert met koolstofdioxide om calcium carbonaat te vormen, wat een algemeen natuurproduct is.

12.4. Bio accumulereend potentieel	
	Geen bio accumulatie detecteerbaar. Afbreekbare producten, opgeloste calcium mengsels en calcium carbonaat worden als natuurlijke producten in het ecosysteem gevonden.

13. INSTRUCTIES VOOR VERWIJDERING

Afval identificatie code volgens afvallijst	Afval van dit product wordt niet beschouwd als gevaarlijk volgens de beslissing van het Europese parlement van 16 januari 2001, vervanging van de 2000/532/EC beslissing betreffende de afvallijst (101304).

14. TRANSPORT INFORMATIE

14.1. Transport overwegingen	
14.1.1. Classificatie	Niet geclassificeerd als gevaarlijk voor transport.
14.1.2. ADR (Weg)	Niet opgenomen
14.1.3. RID (Spoor)	Niet opgenomen
14.1.4. IMDG / GGVSea (Zee)	Niet opgenomen – geen zeevervuiler
14.1.5. IATA-DGR / ICTAO-TI(Lucht)	UN Code 1910 – Klasse 8 – Verpakking Groep PG III

14.2. Bijzondere voorzorgsmaatregelen	
	Vermijd elke ontsnapping van stof tijdens transport, door gebruik te maken van geschikte tanks voor poeders and afgedekte trucks voor granulaten.

15. IDENTIFICATIE VAN DE GEVAREN

15.1. Label volgens EG-richtlijnen	
15.1.1. Symbool en classificatie van het materiaal	<u>Xi Irriterend</u>
15.1.2. Beperking van marketing en werk	Geen
15.1.3. Nationale richtlijnen	Geen

16. OVERIGE INFORMATIE

16.1. Bijzondere risico's	
	R37 Irriterend voor de ademhalingswegen R38 Irriterend voor de huid R41 Gevaar voor ernstig oogletsel
	In tegenstelling tot het poeder, kan het product, indien vermengd met water, ernstig letsel aan de menselijke huid veroorzaken, (alkalische verbranding), zeker als lang contact met de huid plaatsvindt.

16.2. Voorzorgsmaatregelen	
	S2 Buiten bereik van kinderen bewaren
	S25 Aanraking met de ogen vermijden
	S26 Bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen
	S37 Draag geschikte handschoenen
	S39 Een beschermingsmiddel voor de ogen/voor het gezicht dragen

16.3. Overige informatie	
	Dit informatieblad vult de technische notities van het gebruik aan, maar vervangt ze niet. De gegevens zijn gebaseerd op onze kennis met betrekking tot het betreffende product op de datum van uitgifte. Deze zijn te goeder trouw opgenomen. De aandacht van de verbruikers wordt gericht op de mogelijke op te lopen risico's wanneer een product wordt gebruikt bij andere toepassingen dan degene waarvoor het ontworpen is. Het stelt in ieder geval de verbruiker niet vrij om het geheel van de wettelijke teksten i.v.m. zijn activiteiten te kennen en toe te passen. Op eigen verantwoordelijkheid moet hij de voorzorgen nemen die eigen zijn aan het gebruik van het product.
16.4. Overeenstemming en referenties	
	Datablad volgens richtlijn 91/155/EEC gewijzigd door richtlijnen 93/112/EEC, 99/45/EC en 2001/58/EC. Referenties: IUCLID Dataset –2000 The Merck Index (Ed. Merck & Co, Rahway, USA) R. Boynton, Chemistry and Technology of Lime and Limestone (John Wiley 1980)
16.5. Revisie	
	Revisie datum: 01/07/2006